

Aan gedeputeerde staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

DATUM	7 juli 2020	TEAM	BEI
NUMMER	8210 E240	REFERENTIE	[REDACTED]
UW BRIEF VAN		DOORKIESNUMMER	[REDACTED]
UW NUMMER		E-MAILADRES	[REDACTED]
BIJLAGE	Geen	ONDERWERP	Verrekening Vijfheerenlanden voorleggen aan BZK

Geacht college,

Tot onze spijt hebben wij moeten vaststellen dat overeenstemming ontbreekt over het totale bedrag van de verrekening overgang rechten en verplichtingen. Dit komt met name omdat over de verrekening van het restant van de Rijksafkoopsom Merwedekanaal geen overeenstemming kan worden bereikt en voor andere oplossingsrichtingen een bestuurlijk draagvlak ontbreekt. Om de verrekening van de herindeling Vijfheerenlanden te kunnen afronden, delen wij u hierbij mede dat wij hebben besloten om de vaststelling van het bedrag van de verrekening in verband met de interprovinciale herindeling Vijfheerenlanden tussen de provincies op grond van artikel 51 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi) voor te leggen aan het minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De toelichting voor onze beslissing volgt hieronder.

Aanleiding

Per 1-1-2019 zijn de gemeenten Leerdam (Zuid-Holland), Vianen (Utrecht) en Zederik (Zuid-Holland) samengevoegd tot de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden en ingedeeld bij de provincie Utrecht, waarbij de grens tussen de provincies Zuid-Holland en Utrecht is gewijzigd. In dat kader hebben de provincies besloten dat mede in het belang van de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties een zorgvuldige inventarisatie van rechten en verplichtingen plaatsvindt, die overgaan van Zuid-Holland naar Utrecht voor het grondgebied van de voormalige gemeenten Leerdam en Zederik. Op 13 november 2018 vond bestuurlijk overleg en besluitvorming plaats over het concept-Overdrachtsdocument rechten en verplichtingen Vijfheerenlanden. Voorts is besloten dat op grond van artikel 51 van de Wet arhi een verrekening tussen de beide provincies zal plaatsvinden.

Verrekening

Mede op basis van het gezamenlijk opgestelde Overdrachtsdocument rechten en verplichtingen Vijfheerenlanden hebben de provincies over veel dossiers overeenstemming bereikt. We hebben overeenstemming bereikt dat Zuid-Holland aan de provincie Utrecht eenmalig een bedrag van €4.300.000,- betaald (zie conceptovereenkomst financiële afwikkeling Vijfheerenlanden, juni 2019. Wij hebben niet ingestemd met het onderdeel Merwedekanaal). Het bedrag is als volgt onderverdeeld:

- Op declaratiebasis wordt een bedrag van maximaal €1.000.000,- overgemaakt voor mobiliteitssubsidies die zijn beschikt door Zuid-Holland;

- Een bedrag van €80.000,- voor de PAS-contracten Zouweboezem en Lek Uiterwaarden.
- N484, groot onderhoud fase 1 wordt door Zuid-Holland voor een bedrag van € 3.220.000,- bevoorschot nadat de provincie Utrecht het geactualiseerde ontwerp inclusief het bijbehorend krediet heeft vastgesteld.

De provincie Utrecht vergoedt aan Zuid-Holland na vaststelling de vanaf 1 januari 2019 gemaakte kosten van de door Zuid-Holland gesubsidieerde activiteiten die betrekking hebben op het voormalige grondgebied van Leerdam en Zederik.

Daarnaast hebben de provincies het IPO-advies 'Herindeling Vijfheerenlanden en het provinciefonds' (februari 2019) van [redacted] geaccepteerd. Dit IPO-advies is opgesteld in verband met de verdeelproblematiek in het provinciefonds als gevolg van de interprovinciale herindeling Vijfheerenlanden. Op basis van het IPO-advies is via het provinciefonds de algemene uitkering van het provinciefonds voor de provincie Utrecht verhoogd met netto €1,935 mln. per jaar voor 2019 en 2020 en neemt de algemene uitkering met dat bedrag per jaar (spiegelbeeld) voor Zuid-Holland af. Nu de herijking van het provinciefonds met twee jaar wordt uitgesteld tot 2023 is in IPO-verband besloten om ook voor 2021 en 2022 de algemene uitkering tussen Zuid-Holland en Utrecht jaarlijks met dit bedrag aan te passen.

Merwedekanaal

De provincies hebben in het kader van de overdracht van het Zederikse deel van het Merwedekanaal gezamenlijk onderzoek laten uitvoeren naar verschillende aspecten van dit object mede op basis van de gegevens van Zuid-Holland.

Mede op basis van het PWC-rapport Overdracht Merwedekanaal (december 2019) is de boekwaarde voor het 'Utrechtse' deel van het Merwedekanaal vastgesteld op €14,5 mln. per 1-1-2019. Wij zullen deze boekwaarde van Zuid-Holland overnemen en verrekenen nadat het eigendom van het Merwedekanaal aan ons is overgedragen. Op basis van de laatste ambtelijke informatie van Zuid-Holland is de verwachting uitgesproken dat Zuid-Holland vóór het zomerreces het eigendom van het Merwedekanaal van het Utrechtse deel aan ons zal overdragen.

Mede op basis van de door Zuid-Holland verstrekte gegevens is overeenstemming bereikt over de berekening van het bedrag van het restant van de Rijksafkoopsom Brokx-nat voor het Zederikse deel van het Merwedekanaal zijnde €7,5 mln. per 1-1-2019.

Geen overeenstemming over verrekening restant Rijksafkoopsom Merwedekanaal

Over de verrekening van het restant van de Rijksafkoopsom Brokx-nat hebben wij helaas geen overeenstemming kunnen bereiken.

In het hiervoor genoemde IPO-advies [redacted] zijn de werkelijke kosten gebaseerd op 'alle rechten en verplichtingen' conform de Wet arhi voor het Merwedekanaal vastgesteld op €1,2 mln. per jaar. Zuid-Holland is van oordeel dat daarmee alle kosten voor het Merwedekanaal worden gedekt. Als daarnaast het restant van de Rijksafkoopsom wordt verrekend zou Zuid-Holland twee keer betalen voor de kosten van het beheer en onderhoud van het Merwedekanaal en dat wordt niet billijk geacht.

Wij delen uw opvatting niet. Wij stellen vast dat de structurele verrekening van €1,2 miljoen per jaar gebaseerd is op de werkelijke kosten van het Merwedekanaal op basis van de opgave van Zuid-Holland zelf. In dit bedrag zijn niet de aspecten van de vervanging van oeverconstructies en het (restant van de) Rijksafkoopsom verwerkt, zo stelt [redacted] expliciet in zijn IPO-advies (pagina 14). Deze aspecten vormden onderdeel van de financiële verrekening waarover de provincies nog in overleg waren en procedureafspraken hadden gemaakt. Van een dubbele bijdrage door Zuid-Holland aan beheer en onderhoud Merwedekanaal kan derhalve geen sprake zijn. Het zijn twee verschillende aspecten. Bovendien kunnen reserves en voorzieningen betrokken worden bij het bedrag van de verrekening (artikel 51, Wet arhi). Zuid-Holland heeft de Rijksafkoopsom Merwedekanaal overgeheveld naar een algemene reserve. Wij vinden het niet meer dan redelijk en billijk dat het restant van de Rijksafkoopsom Merwedekanaal wordt overgedragen in het kader van de overdracht van het Zederikse deel van het Merwedekanaal aan Utrecht. Voorts getuigt dit ook van een voortzetting van een bestuurlijk bestendige gedragslijn zoals die in 2011 tussen de provincies is overeengekomen (zie onderdeel 19/20 van de Overeenkomst betreffende de nadere regeling van het (nautisch) beheer en onderhoud van het gedeelte van het Merwedekanaal, grondgebied provincie Utrecht alsmede de financiële gevolgen, augustus 2011). De provincies hebben zich toen gerealiseerd dat een deel van de Rijksafkoopsom moet worden toegerekend aan

het Utrechtse deel van de Merwedekanaal in verband met de provinciale herindeling Vianen. Vervolgens heeft Zuid-Holland het desbetreffende deel van de Rijksafkopsom voor het Vianens deel van het Merwedekanaal in het kader van de herindeling Vianen (2002) met ons verrekend. Wij ontvingen €14,5 mln. van de in totaal €51,4 mln. van de Rijksafkopsom. Deze verrekening verliep naast de aanpassing van de verdeelmaatstaven van het provinciefonds tussen Zuid-Holland en Utrecht in het kader van de provinciegrenswijziging Vianen naar de provincie Utrecht per 1-1-2002.

Voorleggen aan BZK

In de afgelopen periode hebben de betrokken gedeputeerden Financiën van Zuid-Holland en van Utrecht meerdere malen overleg gehad over de verrekening van het restant van de Rijksafkopsom. In hun overleg van eind mei hebben zij geconstateerd dat er geen beweging meer zit in de standpunten van beide colleges en er is ook geen andere bestuurlijk gedragen oplossing om overeenstemming te bereiken over de verrekening van het restant van de Rijksafkopsom.

Er is vervolgens vastgesteld dat bij het ontbreken van overeenstemming over het vast te stellen bedrag van de verrekening op basis van de Wet arhi de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) het bedrag van de verrekening vaststelt, gehoord de betrokken colleges.

Wij willen de verrekening van de herindeling Vijfheerenlanden spoedig tot een goed einde brengen met een voor beide provincies bestuurlijk gedragen besluit. In verband hiermee delen wij uw college mede dat wij de minister van BZK hebben gevraagd om op basis van artikel 51 van de Wet arhi het bedrag van de verrekening in het kader van de herindeling Vijfheerenlanden vast te stellen.

Tenslotte delen wij u mede dat wij onze Staten met een Statenbrief hebben geïnformeerd over de voortgang van de verrekening herindeling Vijfheerenlanden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde staten van Utrecht

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen